

**Älvsjö
handlingsplan mot
våldsbejakande
extremism
2018**

stockholm.se

Innehåll

Inledning och syfte	4
Definitioner	5
Olika våldsbejakande extremistmiljöer i Sverige.....	5
Lokal lägesbild	7
Kartläggning	8
Analys.....	8
Ansvar och samverkan.....	9
Förebyggande arbete	10
Förhindrande arbete	13
Tidig upptäckt	14
Samverkan kring individer i risk att radikaliseras	14
Våld i nära relationer	15
Avhopparverksamhet	16
Stöd till anhöriga.....	16
Vid oro	17
Utbildning	17
Kompetenshöjande åtgärder/insatser	17
Uppföljning	18

Inledning och syfte

Våldsbejakande extremism är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning och som främjar våld för att uppnå ett ideologiskt mål. Våldsbejakande extremistmiljöer kan utgöra ett hot mot samhällets grundläggande struktur, dess styrelseskick eller de politiska företrädarna på olika nivåer. På så sätt kan våldsbejakande extremistmiljöer utgöra ett hot mot hela demokratin och dessutom ett allvarligt hot mot medborgares möjligheter att utöva sina demokratiska rättigheter. Den som inom en extremistisk miljö begår brott för sin sak, eller stödjer att ideologiskt motiverade brott begås, har tagit sig rätten till tolkningsföreträde och anser sig agera med ett ärofyllt uppdrag där målet är det som de själva uppfattar är det bästa för samhället. Den demokratiska processen underkänns av extremisterna och de ser det därför som motiverat att ta till odemokratiska metoder i kampen för att uppnå det de uppfattar vara det ideala samhället.¹

För att säkerställa Stockholms stads förmåga och försvåra våldsbejakande extremism i staden beslutade kommunfullmäktige i maj 2016 stadsövergripande riktlinjer mot våldsbejakande extremism.² I kommunfullmäktiges budget 2018 framgår att implementeringen av de beslutande riktlinjerna ska fortsätta.

I riktlinjerna framgår att stadsdelsnämnderna och berörda facknämnder ska utarbeta lokala handlingsplaner. Syftet med handlingsplanerna är att säkerställa en tydlig ansvarsfördelning och struktur för arbetet med att förebygga och motverka våldsbejakande extremism på lokal nivå. Handlingsplanerna bör inbegripa även externa aktörer som kan identifieras för de åtgärder som avses genomföras och tydliggöra vilka aktörer som är ansvariga för arbetet.

Enligt stadens riktlinjer ska handlingsplanen behandlas av ansvarig nämnd och godkännas av kommunstyrelsen. Handlingsplanen ska följas upp årligen inom ramen för ordinarie styrning under målet om att Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar

Stadens arbete mot våldsbejakande extremism följs upp under mål 1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar.

¹ *Våldsbejakande extremism i Sverige – nuläge och tendenser* (Ds 2014:4), s. 17

² Dnr 155-943/2015

Definitioner ³

Nedan framgår definitioner av olika begrepp som används kring våldsbejakande extremism.

Våldsbejakande – med våldsbejakande menas handlingar såsom att stödja, uppmana till eller delta i ideologiskt motiverade våldshandlingar för att främja en sak.

Våldsbejakande extremism är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning och som främjar våld för att uppnå ett ideologiskt mål.

Radikalisering är en social process och det finns olika uppfattningar om hur processen går till. För att skilja ut den icke-våldsbejakande radikaliseringsprocessen används här Säkerhetspolisens smalare definition: Den process som leder till att en person eller en grupp stödjer eller utöver ideologiskt motiverat våld för att främja en sak.

De individer som anslutit sig till våldsbejakande extremistmiljöer har nästan alltid genomgått en radikaliseringsprocess där det går att identifiera betydande likheter i radikaliseringsprocessen oavsett till vilken ideologi en person radikaliserats.

Olika våldsbejakande extremistmiljöer i Sverige

För närvarande finns, i enlighet med Säkerhetspolisens definition, i huvudsak tre våldsbejakande extremistiska miljöer i Sverige: den våldsbejakande högerextremistiska vit makt-miljön, den våldsbejakande vänsterextremistiska autonoma miljön och den våldsbejakande islamistiska extremistmiljön. Därutöver finns ensamagerande extremister som motiveras till våldshandlingar av olika ideologier, men som inte tillhör nämnda grupper eller nätverk ⁴

Autonoma miljön

Det den autonoma miljön strävar efter är ett klasslöst samhälle utan styre från någon auktoritet. Uppfattningen inom miljön är att dagens demokrati inte är tillfredsställande. Den enda styrelseformen som kan accepteras är ett självstyre från folket. Inom miljön hävdas att kapitalistiska drivkrafter har greppet om dagens samhälle och att detta utgör ett hinder för att uppnå idealsamhället – ett samhälle som är jämställt och klasslöst och där människor med olika ursprung och sexuell läggning ska kunna leva på lika villkor. Vissa

³ Ibid, s. 20-23

⁴ Ds 2014:4 *Våldsbejakande extremism i Sverige – nuläge och tendenser*

sammanslutningar inom den autonoma miljön menar att ett nytt styrelseskick endast kan uppnås genom revolution.⁵

Enligt Säkerhetspolisens bedömning har den autonoma miljöns förmåga minskat under de senaste åren. Detta till trots bildades under 2017 ett nytt nordiskt autonomt nätverk. Detta nätverk kan i förlängningen lägga grunden för ytterligare organisering.⁶

Vit makt-miljön

Vit makt-miljön ser framför sig ett etniskt homogent samhälle där det inte förekommer inslag av andra kulturer. De menar att människosläktet kan delas in i raser och de ser negativt på invandring av människor som de inte räknar till den vita rasen. Uppfattningarna kan variera från föreställningen om ett raskrig där extremisterna är soldater, till en uppfattning om att olika raser ska få tillåtas existera i världen vid sidan av varandra så länge de olika raserna inte blandas. Omvärlden förknippar ofta vit makt-miljön med den nationalsocialistiska ideologin och flera aktörer inom miljön har anammat denna (även om det inte gäller för samtliga i miljön).

Inom vit makt-miljön är en del av målet ett auktoritärt styre och det verkar finnas drivkrafter för tydlig struktur, ordning och totala lösningar. Sedan en tid präglas delar av vit makt-miljön av en utveckling där man oftare talar om kultur istället för ras. De använder benämningar som patriotism eller ”nationella rörelsen” för att beskriva sig själva.⁷

Enligt Säkerhetspolisen har aktiviteten i vit makt-miljön ökat gradvis i Sverige under flera år. Aktiviteterna är främst av opinionsbildande karaktär på offentlig plats. Vid sidan om de opinionsbildande aktiviteterna använder individer inom vit makt-miljön regelbundet och systematiskt våld, hot och trakasserier för att hindra människor från att mötas, utföra sina uppdrag, sitt arbete och uttrycka sina åsikter.⁸

Våldsbejakande islamistisk extremism

Den svenska våldsbejakande islamistiska miljön inspirerades övergripande av en salafistisk-jihadisk ideologi. Detta ideologiska paraply förenar både al-Qaida och Islamiska Staten (IS). IS är en utbrytarorganisation från al-Qaida och skillnaden dem emellan ligger närmast i att IS har en mer extrem syn på vilka de uppfattar som

⁵ Ds 2014:4 *Våldsbejakande extremism i Sverige – nuläge och tendenser*

⁶ Ds 2014:4 *Våldsbejakande extremism i Sverige – nuläge och tendenser*

⁷ Ds 2014:4 *Våldsbejakande extremism i Sverige – nuläge och tendenser*

⁸ Säkerhetspolisen 2017 s.63

fienden. Enligt IS är alla som inte delar deras ideologi att betrakta som motståndare, vilket innebär att även muslimer som inte överensstämmer med gruppens övertygelser utmålas som fiender och utgör legitima måltavlor. Gemensamt för dem båda är dock att ideologin motiverar attentat mot civila, dels enligt deras egen logik som svar på ockupation av muslimska länder och våld mot muslimer, dels som ett svar på upplevda kränkningar av islam. Målet som beskrivs är att genom våld införa ett islamiskt styre (sharia) inom ramen för en domedagsprofetia. De västerländska demokratiska styrelseidealerna, kolonialismen och förhållanden som tillskrivs västvärlden anses ha fördärvat islam. Västvärldens sekularisering och sätt att leva görs då även till mål för angrepp från miljöns extremister. I samband med inbördeskriget i Syrien och de spridningseffekter som följde i närliggande länder lyckades IS skickligt profitera på det maktvakuum som uppstod. Genom propaganda på social media attraherade gruppen många anhängare, och när de utropade sitt kalifat i juni 2014 ökade tillströmningen till en nivå som saknar historisk jämförelse. Idag beräknar säkerhetstjänster att drygt 5 000 individer rest från Europa för att ansluta sig till gruppen. IS har även uppmuntrat till att anhängare bör utföra attentat i sina hemländer – med de vapen de har att tillgå. Många av de terrorattentat som drabbat Europa sedan 2014 kan härledas till IS - antingen genom attentatpersoner som har haft direkt kontakt med terrororganisationen, eller som på något sett inspirerats av dess upprop och ideologi.⁹

Säkerhetspolisen bedömer att ensamagerande gärningsmän med en våldsbejakande islamistisk ideologi i dagsläget utgör det största hotet.¹⁰ Antalet personer som attraheras av det ideologiska budskapet bedöms ha ökat under de senaste åren¹¹ och Sverige anses vara ett legitimt men inte prioriterat mål för internationella terrororganisationer.¹²

Lokal lägesbild

I Älvsjö stadsdelsområde är det klotter med inriktning mot vit maktmiljön som rapporterats vid fem tillfällen. Vi ett tillfälle har klotter med hammare och skäran hittats (den autonoma rörelsen). Iakttagelserna har kommit från trafikkontoret och polisen. Texter som förekommit är NSP och Svenskar vakna, och symbolen hammare och skäran. Iakttagelserna har inkommit från Busshållplatsen 173 på Västerängsvägen, elskåp på Västerängsvägen 16,

⁹ Försvarshögskolan 2017-06-28

¹⁰ Säkerhetspolisen 2017 s.46

¹¹ Säkerhetspolisen 2017 s.34, 63

¹² Säkerhetspolisen 2017 s.46

elskåp på Långbrodalsvägen 58-52, elsåp på Svartlösavägen 179, Sjöängsskolan Gripsholmsvägen 30 och bullerplank på Korngränd 1. Det är inte känt vem eller vilka som klottrar.

De tre privata skolorna som svarat, jobbar två skolor i liten utsträckning med ett förebyggande arbete kring våldsbejakande extremism. Inga andra händelser har inrapporterats från dessa skolor.

Kartläggning

Underlag för den lokala lägesbilden har inhämtats från idrottsförvaltningen, arbetsmarknadsförvaltningen, trafikförvaltningen, KIA (stadens incidentrapporteringssystem) MTR (ansvarar för drift och underhåll av tunnelbana och pendeltåg) samt att det gått ut en enkät till alla enhetschefer inom Älvsjö stadsdelsförvaltning, Polisen och Älvsjö trygg- och säkerhetsråd.

Den lokala lägesbilden för stadsdelsområdet har tagits fram genom en skriftlig enkät. Enkäten skickades till fritidsverksamheten, kommunala förskolorna, socialtjänst -barn, -ungdom och -vuxen enheten, medborgarkontoret, polisen och trygg- och säkerhetsrådet som består av bostadsbolagen (Stockholms hem, Familjebostäder och Svenska Bostäder), Svenska Kyrkan, Stockholmsmässan, brandförsvaret, Fastpartner, Nordea, Älvsjöföretagarna, Polis och Älvsjö stadsdelsförvaltning. Sammanlagt skickades det ut 37 stycken enkäter och det har sammanlagt inkommit 10 svar. Det ger en otydlig lägesbild, så detta resultat bör tolkas med stor försiktighet.

Utbildningsförvaltningen har skickat ut en enkät till samtliga fristående grund- och gymnasieskolor belägna i Stockholm stad och till samtliga kommunala gymnasieskolor (enheter). När det gäller de kommunala grundskolor skulle enkäten skickats ut till samtliga, men det har inte kommit in några svar från skolor i Farsta, Hägersten-Liljeholmen, Spånga-Tensta och Älvsjö så det förefaller som att de skolorna inte fått enkäten. Fyra privata skolor svarade på enkäten från utbildningsförvaltningen. Utav dessa svarade tre skolor att de i liten utsträckning har ett förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism.

Analys

Inrapporterade händelser är relativt få. De är i de flesta fall kopplade till vit makt-miljön. För att veta omfattningen av dessa aktiviteter i Älvsjö behövs det att fler rapporterar in klotter och andra händelser kopplat till detta. Det är i dagsläget inte känt vem eller vilka som klottrar. Det går därmed inte att fastställa att det rör

sig om individer som är boende i Älvsjö eller vilken åldersgrupp de tillhör.

Den samlade bilden av läget i Älvsjö är att det inte finns någon stor oro för våldsbejakande extremism. Uppföljningsarbetet bör därför fokusera på att följa upp eventuella förändringar av den lokala lägesbilden. Att arbetet fortsätter och att fler medarbetare utbildar sig i frågorna kring våldsbejakande extremism.

Älvsjö stadsdelsnämnd ligger i ett större område i södra Stockholm där risken för våldsbejakande extremism i form av vit makt är störst.

Ansvar och samverkan

Älvsjö stadsdelsförvaltning har ett uppdrag att arbeta mot våldsbejakande extremism. Stadsdelsförvaltningen ansvarar för att anställda inom de olika verksamhetsområdena har kunskap om området och känner till innehållet i den lokala handlingsplanen. Förvaltningens preventionssamordnare är lokal samordnare för detta arbete. Den lokala samordnaren har utifrån detta i uppdrag att:

- Hålla kontakt med polisen för att ha en aktuell lägesbild.
- Vara informationskanalen och direktkontakt in och ut från stadsdelsförvaltningen gentemot polisen.
- Säkerställa informationsdelning till berörda aktörer inom stadsdelsförvaltningens olika verksamheter.
- Stödja de verksamheter som direkt berörs av frågan i sitt arbete.
- Medverka till att medarbetare och chefer erbjuds ta del av de utbildningsinsatser som finns inom staden.
- Säkerställa, tillsammans med kommunikatören, att stadsdelsförvaltningen har en tydlig och saklig information och kommunikation med invånarna.
- Att bevaka och följa frågan lokalt, regionalt och nationellt.

Samverkan avseende våldsbejakande extremism ska infogas i den befintliga samverkan som finns idag mellan civilsamhället, skola, socialtjänst, polis och förskola med flera.

Följande aktivitet ska stärka det brottsförebyggande arbetet och samverkan

Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning
Trygghetsgruppen Säkerhetssamordnare, preventionssamordnare, enhetschef för fritiden, fält och polis (varannan vecka) samlar in händelser från stadsdelen och vidarebefordrar till ledningsgruppen och andra berörda.	Säkerhets- samordnare	Under 2018	VB 2018
Trygg- och säkerhetsrådet säkerhetssamordnare, preventionssamordnare, planeringssekreterare, parkintendent, kommunikatör, ekonomichef, HR/administrativ chef, avdelningschefer för förskola/fritid, socialtjänstavdelningen externa aktörer: polis, Storstockholms brandförsvaret, SL, fastighetsbolag, Stockholmsmässan, Älvsjöföretagarna, Svenska kyrkan, grundskolerektorerna, VC, Psykiatri/BUP. Rådet leds av stadsdelsdirektören.	Säkerhets- samordnare	2 ggr/år fortlöpande	
Samverkansavtal Samverkan mellan stadsdelsförvaltningen och polis. Där ett gemensamt ansvar för att vidta nödvändiga åtgärder när risk för våldsbejakande extremism upptäcks.	Preventions- samordnare och polis	fortlöpande	I VB
Platssamverkan Samverkan med polis, stadsdel och andra aktörer så som trafikkontoret, brf, affärsidkare i stadsdelsområdena Solberga och Älvsjö centrum	Preventions- samordnare och polis	vilande	

Förebyggande arbete

Förebyggande arbete handlar bland annat om att öka medvetenheten i demokratifrågor, samt att bedriva ett förebyggande arbete mot utanförskap, våld och annan kriminalitet. Hur normer kring kriminalitet och en våldsbejakande mansroll skapas och kan förändras är viktigt i detta. Insatserna handlar inte specifikt om radikaliserings och extremism, utan är generellt förebyggande och bedrivs redan i stadsdelarna – i förskolor och skolor, på mötesplatser för unga, inom socialtjänsten samt genom det ideella organisationer utför. Insatserna är självklart beroende på vilken typ

av extremism det handlar om och bör ske utifrån individuella förutsättningar.

Frågan om vad det är som gör att våldsbejakande extremistiska grupper växer fram i ett samhälle är mycket komplex. Generellt rör det sig alltid om samverkande faktorer. Inget enskilt förhållande kan tillskrivas skulden för att extremistmiljöer växer fram. En grundförutsättning för att enskilda personer inte ska dras till våldsbejakande extremistmiljöer är att barn och unga får en bra uppväxt, ges goda förutsättningar till bra resultat i skolan, en rik och meningsfull fritid och arbete eller sysselsättning. Arbete mot våldsbejakande extremism i Älvsjös förebyggande arbete ska vila på att det finns god tillit, jämlikhet och delaktighet.

Stadsdelsnämndernas arbete ska fokusera på att motverka utanförskap och förebygga att enskilda individer attraheras av våldsbejakande miljöer. Arbetet mot våldsbejakande extremism ska inkluderas i det befintliga främjande och förebyggande arbetet och kombineras med demokratistärkande insatser och aktiviteter för att skapa ett motståndskraftigt samhälle.

Följande förebyggande aktiviteter bör kontinuerligt genomföras alternativt genomförs redan:

Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning
ABC Föräldrastöd till föräldrar med barn som är 3-12 år	Preventions-samordnare	Två kurser på våren, två kurser på hösten. Löpande	Årligen i VB
Komet Föräldrastöd till föräldrar med barn som är 3-11 år	Preventions-samordnare	En kurs på våren, en kurs på hösten. Löpande	Årligen i VB
Älskade Förbannade Tonåring Föräldrastöd till föräldrar med ungdomar som är 13-17 år	Preventions-samordnare	En kurs på våren, en kurs på hösten. Fortlöpande	Årligen i VB

ACT Stresshanteringskurs till föräldrar. Kursen hjälper till att hitta nya sätt att vara i stressade situationer och verktyg för att kunna hantera jobbiga och svåra situationer.	Preventions- samordnare	Start våren 2018	I VB
Disa utbildning (Din Inre Styrka Aktiveras) Vänder sig till ungdomar som tränar upp strategier i vardagen och som belyser och stärker ungdomens positiva sidor. 10 tillfällen	Fält	2017/2018 1grupp	I VB
Machofabriken En kurs för ungdomar. Under kursen får ungdomarna verktyg för ökad jämställdhet och förebyggande arbete mot våld med fokus på hur sociala normer för maskulinitet kan ifrågasättas och förändras	Fält	Start vt 2018	
MVP (mentorskap i våldsprevention) En våldsförebyggande och normkritisk utbildning	Enhetschef för fritid	Löpande	Årligen i VB
En fritid fri från våld Parkleken 7-12år Ungdomens hus 13-18år	Enhetschef för fritid	Under 2018	I VB
Forumarbete Med ungdomar på Ungdomens hus. Föreläsning/utbildning för ungdomar med olika teman t.ex. utanförskap/radikalisering/hedersrelaterade frågor/ MVP	Enhetschef för fritid	Under 2018	I VB
Trygghetsvandring För ungdomar: enkät, vandring och samtal med ungdomar om deras upplevda trygghet i sin stadsdel, samarbete mellan, fält, Ungdomens hus och preventionssamordnare	Preventions- samordnare	1/år	I VB
Sommarferiejobb För ungdomar 16-19år	Socialtjänst enhetschef vuxna	Löpande	I VB
RoS Samverkansforum för socialtjänst och skola	Avdelnings- chef	Löpande	I VB

Förskolornas arbete med likabehandlingsplaner och värdegrund.	Förskolechef	Löpande	I VB
Trygghetsvandring För boende i Älvsjö. Planeringssekreterare, parkintendent, stadsdelsnämnd, polis, trafikkontoret, fastpartner, pensionärsrådet, funktionshindersrådet och boende.	Planeringssekreterare	1/år	I VB
Samhällsvägledning Information, stöd och råd på medborgarkontoret	Avd. chef för HR/extern	Löpande	I VB
Dialog med medborgare På Facebook och synpunktsportalen.se	Avd. chef för HR/Extern	Löpande	I VB
Insatser för nyanlända Socialt stöd och information om verksamheter och insatser man som nyanländ kan ta del av	Avd. chef för HR/Extern	2018	I VB
Samverkan Möten med SHIS lokala föreningar och stadsdelsförvaltning	Avd. chef för HR/Extern	Var 6:e vecka	I VB
Kompetensutveckling för medarbetare Kompetensutveckling i frågor kring jämställdhet och normkritik	Avd. chef för HR/Extern	Internetutbildning på chefsmöte och APT	Chefer och medarbetare

Stadsdelsförvaltningen ska utarbeta en rutin för hur verksamheterna förväntas hantera frågor om lokaluthyrning. Denna rutin kommer att förankras på ett chefsforum. Förvaltningen kommer också ta upp frågan med de samverkanspartners som ingår i trygghets- och säkerhetsrådet.

Förhindrande arbete

Det förhindrande arbetet är de insatser och åtgärder som riktas mot personer som håller på att hamna i, eller befinner sig i våldsbejakande extremistmiljöer. Socialtjänsten har till uppgift att förebygga att barn och unga dras in i våldsbejakande extremism och stödja de som är involverade att lämna dessa miljöer. Det är behoven som följer av de våldsamma handlingarna eller risken för sådana handlingar, inte åsikterna, som ska leda till eventuella insatser och åtgärder. Insatserna är självklart beroende på vilken typ

av extremism det handlar om och bör ske utifrån individuella förutsättningar.

Tidig upptäckt

Inom ramen för arbetet mot våldsbejakande extremism är det viktigt att upptäcka extremistiska miljöer och personer i riskzon att radikaliseras i ett tidigt skede. Medarbetare som jobbar med frågan behöver därför känna till den lokala lägesbilden. Kunskap om olika grupperns symboler och andra kännetecken, till exempel kläder, är också betydelsefull liksom kunskap om vart medarbetare och medborgare ska vända sig när det finns misstanke att en person håller på att radikaliseras eller på annat sätt stödjer, rekryterar eller förespråkar våldsbejakande extremism.

Inom ramen för stadsdelarnas uppdrag ska särskild hänsyn och åtgärder vidtas när det finns kunskap om etablerade extremistgrupperingar i ett område, om individer som rekryterar till extremistgrupper eller där individer uppvisar riskbeteenden om radikalisering. Kontakt och arbete ska då ske i samverkan med polisen och andra berörda myndigheter och aktörer.

Samverkan kring individer i risk att radikaliseras

I stadens verksamheter möter medarbetare individer i riskzon för destruktiva livsmiljöer och utanförskap, exempelvis kriminalitet och radikalisering. Det finns ett behov av att utveckla arbetssätt och metoder för att fånga upp och motverka att individer radikaliseras. Särskilt viktig i detta arbete är samverkan mellan skola, socialtjänst och polis. För att tydliggöra rutiner för gemensam hantering kring radikaliserade individer har ett flödesschema tagits fram. Där beskrivs hur medarbetare i staden ska agera när det känner oro för en individ eller det har inträffat något som kan vara kopplat till våldsbejakande extremism.

Socialtjänst har enligt lagstiftning det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp de behöver. Det finns dock inga lagar som stödjer kommuner i att sätta in tvångsåtgärder mot personer som exempelvis återvänt från krig eller rör sig i miljöer med våldsbejakande extremism.

Om en person vill ha stöd kan socialtjänsten erbjuda insatser. Alla ärenden utgår ifrån individens behov, vilket säkerställer att rätt stöd ges utifrån varje enskild individs förutsättningar. Om individen samtycker till att information delas mellan myndigheter och aktörer kan stödet erbjudas inom ramen för t.ex. sociala insatsgrupper, SIG.

I en social insatsgrupp ingår representanter från olika myndigheter och aktörer.

Följande aktivitet ska genomföras för att uppnå delar av ovanstående:

Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning
Information kring den lokala lägesbilden	Preventions-samordnare	2018	VB 2018
Implementering av flödesschema, se ovan för hantering av radikaliserad individer	Preventions samordnare	2018	VB 2018

Följande insatser i stadsdelen kan användas inom detta område:

Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning
Älvsjös fältgrupp, fältgruppen arbetar uppsökande och förebyggande bland ungdomar på tre nivåer, individnivå, gruppnivå och med bred prevention. Syftet är att tidigt upptäcka och förebygga sådant som kan ha negativa konsekvenser för ungdomar.	Social-tjänsten	Löpande	VB 2018
Medborgarkontorets verksamhet.	Avd. chef HR/Extern	Löpande	VB 2018

Våld i nära relationer

I arbetet mot våldsbejakande extremism bör stadens program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck beaktas då det finns indikationer på en koppling mellan våldsbejakande extremism, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld (se exempelvis Nationell strategi mot våldsbejakande extremism, 2016).

I arbetet mot våld i nära relationer genomförs 2018 följande:

Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning
Bilda nytt relationsvåldscentrum.	Eva Frykler	Hösten 2018	VB 2018

Avhopparverksamhet

I Stockholm stad ska socialtjänsten ha förmåga och förutsättning att underlätta för dem som vill lämna en våldsbejakande miljö och åtgärder ska kunna vidtas. Insatser som utgör stöd till individer som är motiverade att lämna extremistiska miljöer, bedöms utifrån motsvarande kriterier som idag används för att ge stöd till individer som vill lämna grov brottslig verksamhet.

Avhopparverksamhet kan erbjudas inom ramen för sociala insatsgrupper, SIG, via Älvsjö stadsdelsförvaltning och den stadsövergripande avhopparverksamheten. Den stadsövergripande avhopparverksamheten är organiserad på enheten för hemlösa och riktar sig till avhoppare som har kontakt med polisens avhopparverksamhet. För dessa individer erbjuder socialtjänsten insatser jämlikt 4 kap 1§ socialtjänstlagen, exempelvis tillfälligt stödboende eller tillfällig bostad med boendestöd. Därutöver kan socialtjänsten i Älvsjö ge individuellt behovsprövade insatser i såväl öppna former som i form av placering utanför hemmet, både enligt socialtjänstlagen och lagen om vård av unga (LVU) samt erbjuda råd och stöd.

Stöd till anhöriga

Personer som drabbas av våldsbejakande extremism ska få stöd och trygghet. I akuta situationer kan stöd ges enligt samma principer som för andra brottsoffer. I denna grupp inkluderas anhöriga. Insatserna anpassas utifrån att olika former av våldsbejakande extremism tar sig olika uttryck. Socialtjänstens ordinarie verksamheter har ett ansvar för att kunna stödja anhöriga inom ramen för socialtjänstens uppdrag att tillhandahålla service, råd och stöd. Om socialtjänsten får kunskap om anhöriga eller närstående till individer som är involverade i våldsbejakande extremism ska de informera om att stöd finns att få enligt samma principer som för andra brottsoffer.

Följande insats i stadsdelen kan användas inom detta område:

- Socialtjänsten i Älvsjö erbjuder stöd, råd och hjälp till anhöriga. I vissa fall kan denna hjälp ges i ordinarie verksamhet men vid behov köps den in externt.

Vid oro

Utbildning

Kompetenshöjande åtgärder/insatser

Behovet av kunskaphöjande åtgärder är fortsatt stort. Som ett led i det stadsövergripande stödet beslutade juridiska avdelningen, i slutet av januari 2018, en rättspromemoria som belyser juridiska förutsättningar för delar av kommunens arbete och stadens vägledning för arbetet mot våldsbejakande extremism kommer att lanseras under våren 2018.

Det finns en stadsövergripande utbildningsplan för området våldsbejakande extremism. Under hösten 2017 genomfördes en grundläggande utbildning där ca 1 700 medarbetare deltog varav 63 personer från Älvsjö SDF. Grundutbildning kommer genomföras igen under hösten 2018. Med början i april 2018 genomförs fördjupningsutbildningar riktade till prioriterade verksamheter såsom socialtjänstens mottagningsenheter, arbetsmarknadsförvaltningens uppsökare, utbildningsförvaltningens rektorer, lärare med flera. Fördjupningsutbildningarna planeras i samverkan mellan den centrala samordnaren och respektive förvaltning. Förvaltningarna säkerställer att berörd personal deltar i de stadsövergripande utbildningar som anordnas.

Som ytterligare stöd för medarbetarna finns stadens kunskapsunderlag om arbetet mot våldsbejakande extremism samlat på en intranätssida. På sidan finns en presentation som innehåller grundläggande information om våldsbejakande extremism, symboler, lokalt och nationellt stödmaterial, rapporter, boktips och poddar för ytterligare kunskapsinhämtning, filmade föreläsningar med mera. Därutöver anordnas, med början 2018, kunskapshöjande föreläsningar på området. Dessa är öppna för stadens alla medarbetare. I februari föreläste Försvarshögskolan och i maj föreläser FOI, Totalförsvarets forskningsinstitut. Föreläsare för hösten är ännu inte bestämda. Dessa föreläsningar filmas och läggs på intranätssidan för att tillgängliggöras för så stor del av stadens medarbetare som möjligt.

Uppföljning

Enligt stadens riktlinjer ska handlingsplanen behandlas av ansvarig nämnd och godkännas av kommunstyrelsen. Handlingsplanen ska följas upp varje år inom ramen för ordinarie styrning under målet om att Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar. En första uppföljning av vidtagna åtgärder görs i samband med årets verksamhetsberättelse. Uppföljning sker även löpande i olika forum, exempelvis inom ramen för samverkan med lokalpolisen. Handlingsplanen revideras varje utifrån aktuell lägesbild. Lägesbilden tas fram tillsammans med andra berörda nämnder samt i samarbete med polisen. Nästa revidering sker i samband med tertiärrapport 1 2019. I revideringen ska status på föregående års vidtagna åtgärder framgå. För att tydliggöra uppföljningsbara mål kopplat till riktlinjerna och för att på ett bättre sätt kunna stödja nämnderna i uppföljning och utvärdering av insatsernas effekt bedrivs ett utvecklingsarbete stadsövergripande i samverkan med Försvarshögskolan.